

СТАНОВИЩЕ

от проф. Майа Богданова

Национална художествена академия

относно дисертационния труд

на Лилия Радославова Павлова

**на тема „Семантични технологии и средства в цифрови библиотеки за
художествено културно наследство”**

**за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в
професионално направление 4.6. „Информатика и компютърни науки”,
научна специалност 01.01.12 „Информатика”**

Това становище е написано и представено на основание на заповед 352/07.10.2013г. на директора на ИМИ - БАН, както и на решение на научното жури по процедурата (Протокол 1 от 8.10.2013 г). То е изготвено въз основа на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на БАН и на ИМИ при БАН.

Лилия Павлова е завършила НХА, София през 1997г. - специалност „Стенопис” в класа на проф. Д. Заимов. През същата година специализира “Мултимедия и компютърна анимация в Париж”, “Maison des Sciences de l’Homme”. От 2006 г. е хонорован преподавател по компютърно проектиране в специалност „Мода”, след натрупан преподавателски стаж в Бургаския свободен университет /1995 – 99/ и в центъра за обучение към БАН /1999 – 2012/. Докторантката има многократни участия в общи художествени изложби на секция „Монументални изкуства” у нас и в чужбина /Загреб, Прага, Братислава, Белград, Будапеща и др./. Проектирала е и изпълнявала в екип стенописите на многобройни параклиси и православни храмове в София, Враца, Самоков и др. Изброявам някои от по-съществените й

професионални специализации и реализации, за да очертая кръга на нейните интереси, които водят до избора на темата за дисертацията ѝ, която изисква натрупан опит, практики, познания и умения в две области – информационно технологичната и художествено творческата.

Лилия Павлова е насочила своето внимание на изследовател и млад учен към една изключително актуална и значима тема, свързана с развитието на информационните технологии и новите начини за показване и съхраняване на художественото и културно наследство. Принципите за създаване, организиране и функциониране на цифровите библиотеки играят голяма роля в представянето на информационни ресурси в различни сфери на познанието. Добре е, когато авторът на подобен анализ има не само теоретични способности, но и натрупан сериозен професионален практически опит, какъвто е случаят с докторантката Лилия Павлова.

Дисертацията е структурирана в увод, пет глави, заключение и четири приложения. Тя се състои от 183 компютърно форматиращи страници и визуална аргументация към отделните глави на труда.

Авторката е формулирала актуалността на разработката на темата като създаване на модул за осигуряване достъп до художествено и културно съдържание чрез използване на новите информационни и комуникационни технологии, с възможност за подбор на информационните структури според контекста в областта на познанието, което се залага. В такъв смисъл разработката на стройна система с ясни характеристики би улеснило създаването на цифрова библиотека от същия клас, но в друга сфера на художествено познание, която да включва представянето и систематизирането на художествените постижения в национален мащаб, както и световните посоки на развитие, с цел използването им от широк кръг

потребители, в това число и за учебна и справочна цел. Веднага прави впечатление амбициозността и мащабния замисъл на задачата на труда, който има интердисциплинарен характер в областта на изкуствознанието и информационните технологии. При разработката на темата докторантката се спира на знанието за Българското иконографско изкуство, като пример за изграждане на семантична структура използвана в цифрова библиотека. Целите и задачите са ясно формулирани, като е направен анализ на съвременните технологии за описание на семантиката на информационните обекти, както и изследване на всички характеристики и специфики на Българските иконографски обекти за създаване на онтологичен модел в тази област с цел прилагането му в цифрова библиотека.

В глава първа са очертани целите и рамките на изследването, като ясно са формулирани задачите които предстоят да се развият в следващите глави. Тук прави впечатление аналитичния подход на докторантката - основа за изчерпателното изследване в следващите глави.

В глава втора авторката представя респектиращи познания върху историята на иконографското изкуство в България, върху правилата, материалите и технологиите в иконописа. Детайлните ѝ познания върху иконографското изкуство, както и практическия ѝ опит в иконописа са основа за *„изграждането на богати семантично – ориентирани структури за неговото описателно представяне”/стр. 24/.*

В трета глава авторката предлага задълбочено познания върху избраната област на изследване, които да послужат за формиране на следващи нива за създаване на специализирани онтологии.

В глава пета са анализирани резултатите от направения труд и приложението му в реална учебна ситуация.

В последната глава са описани приносите на изследването, като наред с обогатяването на моделите и модулите в цифровата библиотека „Виртуална

енциклопедия на Българската фотография”, методологическите подходи и техники за достъп до цифрови библиотеки, е казано че изследването би могло да бъде приложено в разширение познанията за църкви, манастири, стенописи, етнографски обекти и др., както и в анализи и съпоставяне на различните обекти.

Бих препоръчала на докторантката Лилия Павлова да развие изградената структура за създаване на цифрови библиотеки в други области на приложното изкуство, което да допринесе освен за съхраняване на информацията в дадената област, така и ще очертае посоката на търсения и развитие в различните сфери на художествените практики.

Въз основа на всичко казано дотук, считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на БАН и на ИМИ при БАН и му давам обща положителна оценка. Предлагам на уважаемото Научно жури да присъди научната и образователна степен „доктор” на Лилия Радославова Павлова за нейната дисертация на тема **„Семантични технологии и средства в цифрови библиотеки за художествено културно наследство”**.

29.10.2013г.

Член на научното жури:

проф. Майа Богданова